

Butikstinn paradgata som försvann

Dämmevägen var Gårdas paradgata på 30-, 40- och 50-talet med massor av affärer. En av dem var mejeributiken Direktmjölk, föregångare till Arla. Hans Sidén fortsätter att bläddra bland sina minnen från livet i Gårda.

MOT SLUTET AV 1930-talet visade en utredning att konkurrensen mjölkhandlare emellan hade resulterat i ett överflöd av mjölkbutiker i Göteborg och att de flesta inte bar sina kostnader.

Av 27 mjölkbutiker i en stadsdel var bara tre lönsamma. Det resulterade i centraliseringar och nedläggningar.

Det Arla Mejeriaktiebolag som då fanns i Göteborg var inte synonymt med det Arla som finns i dag, men i vägen av fusioner kom det bolaget att ingå i LMC (Lantbrukarnas Mjölcentral) som övertog mjölkförsäljningen Direkt 1943.

Direktmjölk-butiken i Gårda låg under 1930- och det tidiga 40-talet på Dämmevägen 8. Direkt var en fullständig mejeritörelse som hade grundats 1897 oavsett som drev parti- och minutaffärer, sålde mjölk, smör och grädde.

Företaget hade ett 50-tal försäljnings- och serveringslokaler samt levererade varor till regementen, sjukhus och allmänna inrättningar. Dessutom drev Direkt i landsorten flera egna och arrenderade mejerier.

PÅ ANDRA SIDAN om Dämmevägen 6 låg när jag flyttade till Gårda 1944 Rut Olaussons konditori där man förutom tårter, bakelser och godis kunde köpa läsk och Ebedricka, en brun svagdricka som fanns i en flaska omgiven av smala träribbor och försedd med en vit porslinsgrej med metallklämna som tillslöt flaskan

Bild: GHT

PÅ GÅRDA. Buss 40 har stannat vid järnvägsövergången till Dämmevägen i augusti 1946 på väg mot Drottningtorget. Till vänster Gårda Missionskyrka.

med en gummipackning. Ebedrickan kom från Eriksbergs bryggerier på Almedalsvägen.

På Olaussons konditori kunde man även köpa gaspoletter. En gaspolett kostade 45 öre och var ett litet mässingsmynt med ett utstansat jack i ena kanten för att kunna stoppas in i den blekgula automat som satt högt uppe på vår köksvägg.

Vi hade enbart kallt vatten från en kran i köket där det fanns en svart vedspis av järn med två ringar och ovanpå den stod på ena kanten ett litet gaskök. I vardagsrummet stod en stor kakelugn med alltid välputsade kopparluckor.

LÄNGRE UPP PÅ Dämmevägen låg under olika perioder en uraffär ägd av J E Erlandsson, vidare leksaksaffären och dockklinikern Sigurd Edfors efter, en skoaffär, Olaussons fruktaffär, Kihlmanns radioaffär, en bosättningsaffär, Asklungs brödaaffär, Emil Johanssons charkuterier och på Dämmevägen 10 Oscar Olssons speceriaffär.

På 10:an låg också inne på gården ett åkeri ägt av Erik Johansson. Dämmevägen fortsatte sedan ovanför järnvägsövergången när den korsades av Norra och Södra kustebangatorna. Det fanns inte

någon Dämmevägen 12 men däremot nr 14 och 16 där det fanns ett ostlager.

På sidan med ojämna nummer fanns egentligen bara Julins cykelaffär mitt emot 6:an och Verners skradderi inne på gården på Dämmevägen 17.

DIREKT-MJÖLK

LAKTODOMINANT. Direktmjölk var med sina många butiker den dominerande mjölkleverantören i Göteborg. Bland annat fanns en Gårdabutik på Dämmevägen 8 under 30- och 40-talen.

Dominerade överdelen av Dämmevägen på höger sida gjorde Svenska Missionsförbundets kyrka byggd i sten och trä och mest kallad Gårda Missionskyrka. Den låg överst i hörnet av Dämmevägen och Södra Kustebangatan men totalförstördes vid en brand 1968. På insidan bakom kyrkan låg Sarjos möbelsnickeri och Alf och Ingemar Lindbloms orgelfabrik.

Tåg passerade ständigt förbi utmed Kustebangatorna och i korsningen med Dämmevägen fanns en övergång med bommar som sköttes av järnvägspersonal från en vaktlokal på andra sidan rälsen mot Lunden.

BUSS 40 KÖRDE sina turer från Drottningtorget via Stampgatan och upp för Dämmevägen mot ändsta-

tionen vid Nobelplatsen. Det fanns en hållplats vid Saluhallen på Rantorget när man kom från stan och för resan tillbaka fanns en hållplats snett över gatan.

Buss 40 körde upp för Dämmevägen över järnvägen och sedan till vänster på Kobbarnas Väg en kort sträcka och upp till höger för Lärkgatan och sedan till vänster igen via Södra Gubberogatan bort till den slingrande St Pauli-backen som gav Buss

40-turen smeknamnet "korkskruven".

Sedan fortsatte bussresan via St Pauligatan och förbi Överåsvalven och ner Narva-vägen till Danska Vägen och svängde till vänster mot Nobelplatsen.

Slutligen bör vi inte glömma att i nedre delen av Dämmevägen låg Bengtssons blomsteraffär på den korsande Spinnmästargatan och vid sidan om den en blomsteraffär och en modebutik. Och på andra sidan Spinnmästargatan låg Johanssons skot.

HANS SIDÉN

Fotnot: I dag existerar Dämmevägen bara som ett kärt minne. Gatuskytarna togs bort för länge sedan och Dämmevägen finns inte längre med i gateregistret. Nu går en motorvägsslinga förbi Rantorget där Dämmevägen låg.